

Oorlogsliteratuur: verbeelding, herinnering en identiteit, ca. 1600-1850

Colloquium, vrijdag 1 juni 2012, Radboud Universiteit Nijmegen
Locatie: Nijmegen, Heyendaalseweg 141, Gymnasion

Scène uit *De graaf van Rennenberg*
van J. Nomsz (1779)

Oorlogen zijn verwoestende aangelegenheden die gepaard gaan met ontberingen, plunderingen, doden en gewonden. Toch gaat er ook een productieve kracht van uit: oorlogen hebben een schat aan onvergetelijke literatuur opgeleverd. Denk alleen al aan Homerus' *Odyssee* en de middeleeuwse ridderepiek. Ook in de vroegmoderne tijd – de tijd waarin enorme schaalvergroting in de oorlogsvoering optrad – verschenen tal van literaire werken over de oorlog. Soms ging het om stellingnames in actuele conflicten of propagandateksten, andere keren fungeerde de oorlog als metafoor, argument, aanleiding of decor.

Militaire conflicten hebben ook de Nederlandse literatuur in belangrijke mate gekleurd. De Tachtigjarige Oorlog klinkt door in tal van liederen, soldatenverhalen, epen, pamfletten en gedichten, tot ver in de negentiende eeuw. Dé oorlogsheld op de achttiende-eeuwse Bühne was bijvoorbeeld de watergeus Jacob Simonszoon de Rijk. Ook de zeeoorlogen met Engeland en de gewapende conflicten met Frankrijk en Duitsland gaven in de zeventiende en achttiende eeuw aanleiding tot tal van literaire reflecties op de strijd. Niet zelden speelden lokale conflicten en belangen daarin ook een rol.

In dit symposium staat de literaire verbeelding van oorlog centraal. Hoe keken schrijvers aan tegen dit fenomeen? Welke actoren waren betrokken bij de totstandkoming van oorlogsliteratuur en welke belangen hadden zij? Welke genres en literaire technieken zijn specifiek voor oorlogsliteratuur? Hoe verhouden fictie en werkelijkheid zich tot elkaar? In hoeverre zijn literaire werken bruikbaar als historische bron? Welke oorlogen werden in de collectieve herinnering bewaard en welke zijn (al dan niet bewust) vergeten?

De toegang is gratis, er wordt een lunch geserveerd.
Aanmelden bij Nina Geerdink (n.geerdink@let.ru.nl) vóór 15 mei 2012.

Organisatie: Lotte Jensen & Nina Geerdink (Radboud Universiteit Nijmegen, Oudere letterkunde Nederlands)
Met dank aan: Nederlandse Taal en Cultuur (Radboud Universiteit Nijmegen) &
Onderzoeksprogramma Historische, Literaire en Culturele Studies (Radboud Universiteit Nijmegen)

PROGRAMMA

Ochtend, Gymnasion zaal 1

9.45-10.15u Registratie, inloop met koffie en thee

10.15-10.30u Opening en introductie door dr. Lotte Jensen

10.30-11.15u Prof.dr. Inger Leemans (VU Amsterdam) – *De afbraak van Endeldijk. Het hofdicht als plaats van herinnering*

11.15-11.30u Koffie / thee

11.30-12.00u dr. Helmer Helmers (Universiteit van Amsterdam) – *‘Een galerij van oorlogstaferelen’. Oorlog en Geschiedenis in Vondels Lucifer*

12.00-12.30u Lieke van Deinsen, MA (RU Nijmegen) – *Van aartsengel naar aardling. Michiel de Ruyter als burgerlijke held tijdens de Engelse Oorlogen*

12.30-13.30u Lunch (in zaal 1)

Middag, Gymnasion zaal 7

13.30-14.00u dr. Yolanda Rodríguez Pérez (Universiteit van Amsterdam) – *Muiterij op het Spaanse toneel van de Gouden eeuw: fictie en werkelijkheid*

14.00-14.30u Nina Geerdink, MA (RU Nijmegen) – *De bevrijding van Kopenhagen (1658) op het Nederlandse toneel: een Amsterdamse overwinning*

14.30-14.45u Theepauze

14.45-15.15u dr. Rick Honings (Freie Universität Berlin) – *Verguisd in de patriottentijd. Een achttiende-eeuwse karaktermoord*

15.15-15.45u dr. Janneke Weijermars – *De Slag bij Waterloo in de Nederlandse literatuur: verlossing en verbroedering*

15.45-16.15u Afsluiting

Aansluitend is er een borrel in het Cultuurcafé op de campus.